

MARIA SKŁODOWSKA – CURIE

- Najprawdopodobniej najślynniejsza kobieta naukowiec na świecie.
- Jedyna osoba, która otrzymała dwa razy nagrodę Nobla.
- Wybitna fizyczka i chemiczka polska, żyjąca i pracująca we Francji.
- Pierwsza kobieta będąca profesorem Sorbony.
- Autorka pionierskich prac z fizyki i chemii jądrowej.
- Jedna z pierwszych kobiet, która zrobiła prawo jazdy.

Urodziła się w Warszawie, ojciec Władysław wykładał matematykę i fizykę w gimnazjum, matka Bronisława Boguska była przełożoną szkoły żeńskiej.

Marysia od dzieciństwa wyróżniała się niezwykłą pamięcią, kształciła się początkowo na pensji prywatnej, a następnie w gimnazjum w Warszawie, które ukończyła w roku 1883 z wyróżnieniem, dostała złoty medal. W latach 1884-85 studiowała na nielegalnym Uniwersytecie Latającym, przygotowując się do podjęcia studiów. W wieku 18 lat przyjęła posadę guwernantki na wsi pod Płockiem, aby swymi zarobkami przyczynić się do opłacenia studiów medycznych swej siostry Bronisławy w Paryżu. W roku 1891 wyjechała na studia do Paryża i dostała się na Sorbonę.

Około 1893 roku poznała wybitnego naukowca, fizyka Pierre'a Curie (1859-1906) z którym połączyło ją uczucie i wspólne zainteresowania, w 1895 roku wyszła za niego za mąż. Małżeństwo to zapoczątkowało współpracę naukową, która wkrótce miała nabrać światowego znaczenia.

W 1898 r. Maria opublikowała doniesienie o wynikach swoich badań, a po odkryciu substancji, którą wraz z Pierre'em proponowali nazwać polonem (Po), zaproponowali też, by studiowane przez nich zjawisko nazwać promieniotwórczością. Wysiłki przez nich podejmowane w celu wyodrębnienia radu (Ra), nowego, nieoczekiwanego

pierwiastka znajdującego się w blendzie smolistej, stały się przedmiotem legendy naukowej. Były też dowodem uporów i poświęcenia Marii. Pracując dzień i noc w dziurawej szopie, napotykali na "niesłychane trudności z powodu zupełnie nieodpowiednich warunków, braku odpowiedniego miejsca do pracy, braku pieniędzy i pracowników".

W 1900 roku na Międzynarodowym Kongresie Fizyki Curie przedstawili sprawozdanie, w którym opisali swoje dotychczasowe badania. Kończyło się ono ważnym pytaniem: *Co jest źródłem energii promieni Becquerela? Czy pochodzi ona z ciał promieniotwórczych, czy też z ich otoczenia?* Od jesieni tego samego roku Maria pracowała w Wyższej Szkole Normalnej w Sevres, jako pierwsza profesor kobieta, uczyła przyszłe nauczycielki żeńskich szkół licealnych.

W 1903 otrzymała doktorat i jako pierwsza kobieta nagrodę Nobla z fizyki wraz z mężem i Becquerelem za prace nad promieniotwórczością.

Od 1904 kierowała laboratorium przy katedrze fizyki prowadzonej przez męża na Sorbonie.

W 1906 roku, po śmierci męża Maria objęła katedrę fizyki, a w 1908 została profesorem tytularnym.

W 1910 roku opublikowano jej podstawową pracę o promieniotwórczości, w tymże roku otrzymała (z pomocą francuskiego chemika André-Luisa Debierne) metaliczny rad.

W listopadzie przyznano jej - jako pierwszej w świecie - drugą nagrodę Nobla, tym razem z chemii, za pracę nad własnościami chemicznymi i fizycznymi polonu i radu oraz za prace dotyczące metod wyodrębniania, oczyszczania i pomiaru aktywności pierwiastków promieniotwórczych. W 1914 roku, założyła Instytut Radowy i pracowała w nim aż do śmierci.

Kiedy wybuchła I wojna światowa Maria wraz z córką Ireną zorganizowały wojskowe ruchome stacje służby rentgenologicznej, w których same brały aktywny udział i szkoliły do ich obsługi personel. Po zakończeniu działań wojennych Maria napisała książkę na ten temat.

W następnych latach wytrwale kontynuowała badania naukowe dedykując się badaniom nad promieniotwórczością polonu, aktynu i izotopu toru, pracowała w Instytucie Radowym, jednocześnie dużo podróżowała, uczestniczyła w licznych konferencjach i zjazdach naukowych.

W 1922 roku Maria pracowała na rzecz Międzynarodowej Komisji Współpracy Intelektualnej w Genewie, została też członkinią Akademii Medycyny.

Nigdy nie zapomniała o Polsce, dzięki jej bezpośredniej pomocy w warszawskiej Pracowni Radiologicznej mogły rozwinąć się badania naukowe. W 1925 roku przybyła do kraju i wzięła udział w poświęceniu kamienia węgielnego pod Instytut Radowy w Warszawie.

Przyjechała znowu do Polski w 1932 roku na otwarcie Instytutu Radowego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie, powstałego dzięki składkom całego społeczeństwa. Wzięła także udział w inauguracji szpitala należącego do Instytutu. W czasie tego pobytu ofiarowała 1 gram radu dla potrzeb leczniczych, a pieniądze na cenny dar o wartości około 80.000\$ zebrała wśród kobiet z amerykańskiej Polonii w czasie pobytu w Ameryce w 1929 roku. Instytut do II wojny światowej prowadził zarówno działalność leczniczą jak i naukową.

Zmarła 4 lipca 1934 roku w sanatorium Sancellemoz w Sabaudii na skutek choroby spowodowanej długoletnią pracą z substancjami promieniotwórczymi, była pierwszą ofiarą radioaktywności.